

**'भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा प्रशासनिक पूर्वाधार,
सवल, सक्षम सुशासन युक्त व्यवस्थापन चुलाचुली गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार'**

**चुलाचुली गाउँपालिकाको गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,
विषयगत शाखाका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिज्यूहरू,
गाउँपालिकाका कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, पत्रकार तथा अन्य उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू ।**

म यस चुलाचुली गाउँपालिकाको अध्यक्ष एवम् यो गरिमामय सभाको अध्यक्ष समेतको हैसियतले हाम्रो चुलाचुली गाउँपालिकाको गाउँ सभाको दशौं अधिवेशनबाट गरिमामय गाउँ सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि तयार पारिएको गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु । म लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूलाई स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन २०७९ बाट चुलाचुली गाउँपालिकाको स्थानीय सरकार सञ्चालनको जिम्मेवारी सुम्पनु भएकोमा सम्पूर्ण चुलाचुलीबासी जनताहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस अवसरमा नेपालको राजनीतिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक रूपान्तरणका निमित्त जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई आत्मसाथ गर्दै विविधता विचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सद्भावलाई संरक्षण गर्दै राष्ट्रियता, स्वाधिनता, लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धिको लागि नेतृत्व गर्नुहुने नेपाली राजनीतिका व्यक्तित्वहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

समग्र चुलाचुली गाउँपालिकाको समृद्धि र सर्वांगिण विकासका लागि चुलाचुलीबासी नागरिकहरूको आवश्यकता, संघिय सरकार र प्रदेश सरकारका नीति अनुरूप दिगो विकास, समावेशिता, स्रोत साधनको समन्वायिक वितरण मार्फत जनताको सरकार जनताको घरदैलोमा पुऱ्याउने सिद्धान्तलाई अङ्गिकार गरी समृद्ध चुलाचुली गाउँपालिकाको सपना साकार बनाउने नीति लिएको छु । आजको योगदान भोलीको समृद्धि भन्ने नाराका साथ चुलाचुली गाउँपालिकाबासीहरूको सहभागिता मार्फत विकसित चुलाचुलीको विकास, उन्नतीनै वर्तमान स्थानीय सरकारको ध्येय हो । यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा सहयोग पऱ्याउनुहुने कार्यपालिकाका सदस्यहरू, गाउँपालिकामा गठित विभिन्न विषयगत समितिहरू, वडा समितिका सदस्यहरू, टोल विकास संस्थाहरू, विभिन्न संघ संस्थाहरू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

१. आगामी आर्थिक वर्ष २०७९।८० को वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्ने क्रममा लिएका आधारहरूलाई यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्दछु ।

- ✓ नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट सिद्धान्त तथा नीति,
- ✓ स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र,
- ✓ स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४
- ✓ दीगो विकासको लक्ष्य,
- ✓ आवधिक योजनाले तोकेका प्राथमिकताहरू,
- ✓ नेपाल सरकारले जारी गरेको आ.व. ०७९।८० को नीति तथा कार्यक्रम,
- ✓ सङ्घीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट तर्जुमा सम्बन्धी मार्गदर्शन,

- ✓ स्थानीय जनताको माग, चाहना तथा आवश्यकता,
 - ✓ स्रोत साधनको उपलब्धता,
 - ✓ कोरोना भाइरस (कोभिड १९) बाट सिर्जित असामान्य अवस्था
२. कमजोर र कठिन भू-बनोट, अत्यावश्यक भौतिक पूर्वाधारको न्यूनता, दक्ष जनशक्तिको अभाव, छरिएका बस्तीहरू, कमजोर शासकीय क्षमता, सार्वजनिक निर्माणमा हुने न्यून गुणस्तर, बजेट कार्यान्वयन क्षमता, कमजोर सुशासन, आन्तरिक स्रोतको अभाव, पर्याप्त पर्यटन पूर्वाधारको वृद्धि गर्ने बिषयहरू हाम्रो सामु चुनौतिको रूपमा रहेका छन्।
३. उपरोक्त चुनौतिहरूको सामना गर्दै समृद्ध चुलाचुली गाउँपालिका निर्माणको अभियानलाई अघि बढाउन नीति, कार्यक्रम तथा बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार निर्धारण गरेको छु।
- ✓ दीगो, समावेशी र उच्च दरको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने,
 - ✓ गाउँपालिकाको भौगोलिक सिमाना स्पष्ट गर्ने,
 - ✓ गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको आधारको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकीकरण, विविधीकरण, बजारीकरण र व्यावसायिकरण मार्फत जिवनस्तर उठाउने,
 - ✓ गुणस्तरीय र प्राविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने,
 - ✓ गाउँपालिकाबाट प्रवाह गर्ने सेवामा पारदर्शिता, चुस्तता र गुणस्तरीयता कायम गर्ने,
 - ✓ आम नागरिकको सार्वजनिक सरोकारको विषयमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने,
 - ✓ योजनाबद्ध रूपमा द्रुत गतिमा पूर्वाधारको विकास गर्ने,
 - ✓ सबै प्रकारका विकासमा दीगोपन कायम गर्ने,
 - ✓ रोजगारी, आय आर्जन तथा सिप विकासका क्षेत्रहरूलाई फराकिलो बनाई नागरिकको आर्थिक, सामाजिक अवस्थालाई सुधार गर्ने,
 - ✓ लक्षित वर्गको सशक्तीकरण मार्फत सामाजिक न्यायसहितको समतामूलक समाज निर्माण गर्ने,
 - ✓ स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा वृद्धि गर्ने,
४. वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले निम्न बिषयहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको छ।
- ✓ प्राविधिक शिक्षामा जोड दिदै सिपयुक्त शैक्षिक जनशक्ति उत्पादन,
 - ✓ कृषिको आधुनिकीकरण र व्यावसायिकरण तथा पर्यटन प्रवर्द्धन,
 - ✓ दीगो संरचनाको निर्माण,
 - ✓ उत्पादन र उत्पादकत्वमा,
 - ✓ सामाजिक, आर्थिक विकास मार्फत जिवनस्तरमा,

- ✓ सडक, सिँचाई, खानेपानी, विद्युतीय पुर्वाधार निर्माण र स्तरोन्नती,
 - ✓ सार्वजनिक प्रशासन र सेवा प्रवाहमा सुधार तथा सुशासनमा जोड,
 - ✓ रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना,
 - ✓ स्वास्थ्य सेवाको पहुँच र गुणस्तरमा सुधार,
 - ✓ प्रभावकारी सेवा प्रवाह मार्फत सुशासनमा जोड,
 - ✓ संस्थागत क्षमतामा सुधार,
 - ✓ वन तथा वातावरणको संरक्षण,
 - ✓ युवा तथा खेलकुद विकास,
 - ✓ हालको चुलाचुली गाउँपालिकाको वडा नं ६ को जटिल भौगोलिक बनावटलाई मध्यनजर गर्दै शान्ति सुरक्षा तथा सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन हालको वडा नं ६ लाई २ वटा वडामा विभाजन गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरिनेछ,
 - ✓ बहुभाषिक, बहुसाँस्कृतिक, कला साहित्यको जगेर्ना गर्दै समाजिक सद्भाव तथा एकता अभिवृद्धि,
५. अब म, आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि शिक्षा, कृषि, पर्यटनमार्फत रोजगारी सिर्जना, सिप विकास र व्यावसायीकरण हुने अपेक्षा गर्दै क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास

(क) कृषि तथा पशु विकास

- ❖ पालिकाभित्रका किसानहरूलाई आयको आधारमा न्यून, मध्यम र उच्च वर्गमा वर्गीकरण तथा सूचीकरण गरी कृषक परिचयपत्रमार्फत पालिका कृषक प्रोफाइल तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले कृषि क्षेत्रलाई व्यावसायिक, आत्मनिर्भर तथा प्रमुख आयको रूपमा विकास गर्न योजना बनाइनेछ ।
- ❖ दिगो कृषि प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्न दीर्घकालीन कृषि विकास गुरुयोजना अनुरूप कार्य गरिने छ ।
- ❖ कृषिमा यान्त्रिकरण कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्दै वैदेशिक रोजगारमा भएका युवाहरूलाई कृषिमा आकर्षित गर्नेगरी रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्दै स्वरोजगार तथा आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कृषक तथा कृषि फर्महरूलाई प्रोत्साहन गर्न कृषि सहकारी सञ्जाल निर्माण मार्फत अर्गानिक कृषि उत्पादन, बीउ बिजन किट वितरण लगतयतका कृषि क्षेत्रको प्रबर्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ कृषि तथा सिँचाई क्षेत्रको समग्र विकासका लागि सतह तथा भूमिगत सिँचाई प्रणाली निर्माण गर्न संघिय र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र पहल गरिनेछ ।

- ❖ गाउँपालिकाको कृषि शाखामार्फत कृषकहरूको मागको आधारमा मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती र व्यवसायिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहान गर्न सो अनुसारका बीउ बिजनहरू आवश्यकताका आधारमा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको विकट क्षेत्रका कृषकहरूलाई प्राथमिकतामा राखी आवश्यकता अनुसारको कृषि औजार तथा बीउ बिजनहरू उपलब्ध गराउँदै आएको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ पशु बीमा र कृषि बीमा कार्यक्रमलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- ❖ कृषिजन्य वस्तुहरूको सहज बजारीकरणका लागि कृषि सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ आन्तरिक बजार विस्तार मार्फत गाउँपालिकामा उत्पादित दुग्ध पदार्थ, खाद्य पदार्थ, तरकारी फलफूल लगायत अन्य नगदे बालीहरूको भण्डारणको उचित व्यवस्था गरी बजारमा निकासी गरिनेछ ।
- ❖ "हाम्रो भान्छा, हाम्रै तरकारी, स्वस्थ्य जीवनका लागि आफ्नै करेसाबारी " भन्ने नाराका साथ तरकारीमा आत्मनिर्भर हुने निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ खद्यान्न उत्पादन र दुग्ध पदार्थ उत्पादनमा किसानलाई प्रोत्साहन गरि आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइनेछ ।
- ❖ निजी तथा सार्वजनिक जग्गाको साँध सिमानामा रहेको जमिनको उपयोगमा ह्रास आउने गरी रोपिएका बोट बिरुवाको सेपले गर्दा उत्पादन तथा उपयोग घटाउने भएकाले सो कार्यलाई निरुत्साहित गर्न साँध सिमानाबाट कम्तिमा ५० फुट भित्र रहेका रुख बिरुवा हटाउने र नयाँ रुख बिरुवा सो क्षेत्रमा रोप्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- ❖ सम्बन्धित निकायमा दर्ता भई गाउँपालिकामा दर्ता भएका कृषि फर्म, कृषि समूह अन्तर्गत पशुपक्षी व्यवसाय सञ्चालन गरी आएका कृषकहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा पशु स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित औजारहरू उपलब्ध गराउँदै आएको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ हरित खाद्य (Food Green) लाई बढावा दिन घरको निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र प्रदान गर्दा कम्तिमा पनि दुईवटा फल दिने रुख रोपेको हुनु पर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ कृषि उत्पादनको क्षेत्रमा गाउँपालिका आफैँले निश्चित स्थानको छनौट गरी पहल गरिने छ ।
- ❖ सामूहिक व्यवसाय सञ्चालन गराई रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्न गाउँपालिका क्षेत्रमा बाझो रहन गएको जमिनको उपयोग गरी कृषि जोनको स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययनबाट देखिएका क्षेत्रहरूमा लगानी प्रवर्द्धन गरिने तथा सो सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ वडा तथा क्षेत्र विशेष फलफूल खेती, अर्ग्यानिक तरकारी खेती, पशुपालन, खाद्यान्न, दलहन जस्ता आधारभूत वस्तुमा आत्मनिर्भर बनाउन बाँझो जग्गालाई उपयोग गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ कृषि उपजको उत्पादन सघनतालाई ध्यानमा राखेर कृषि तथा पशु पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सिमल तरुलको उत्पादन तथा बजारीकरणका लागि सिमल तरुल उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।

- ❖ कृषिको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण, प्रशोधन तथा औद्योगिकीकरणका लागि सर्वसुलभ ऋण, अनुदान लगायतमा वित्तीय पहुँच वृद्धि गर्न सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी, नीजि क्षेत्र तथा वित्तीय संस्थाहरूबीच समन्वय र साझेदारीलाई जोड दिइनेछ ।
- ❖ बीउ, मल, नश्ल सुधार, जैविक विषादी, औषधि आदिको सहज आपूर्तिको लागि निजी तथा सहकारी क्षेत्रको सहकार्यमा सुपथ कृषि सामग्री पसलहरूको स्थापना तथा सञ्चालनका लागि पहल गरिनेछ ।
- ❖ कृषि उत्पादनको उचित भण्डारण गर्नको लागि सङ्घीय तथा प्रदेश सरकार र अन्य निजी क्षेत्र, दातृ निकायहरूसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी 'एक वडा एक शीत भण्डार' र दुग्ध चिस्यान केन्द्र निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ कृषिमा रोजगारीको ग्यारेन्टी गर्दै एक लाख भन्दा माथिको कृषि व्यवसाय सञ्चालन गर्न इच्छुक युवालाई मल बीउमा विशेष अनुदान, कृषि पकेट क्षेत्र निर्धारण, कृषिमा तालिम, बजार व्यवस्थापनको लागि पहल गरिनेछ ।
- ❖ पशु स्वास्थ्य घुम्ती शिविर, तालिम र पशु बिमासम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ पशु नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ नश्ल सुधारका लागि बाख्राको उन्नत जातको वोयर बीउ बोका र उन्नत जातको बङ्गुरको पाठा वितरणको कार्यलाई समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ पशुहरूमा लाग्न सक्ने रोगहरू नियन्त्रणको लागि गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामार्फत् नियमित पशु स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था गरी पशुपालक कृषकहरूलाई आवश्यक औषधि वितरण कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ पशु आहारको उचित व्यवस्थापनका लागि हिउँदे, वर्षे र बहुवर्षे डाले घाँसको बीउ अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
- ❖ मत्स्यपालक र कुखुरापालक कृषक तथा समूहहरूलाई निश्चित अनुदानमा माछाका भुरा तथा कुखुराको चल्ला वितरण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता लिइनेछ ।
- ❖ गोठ तथा भकारो सुधारमार्फत प्राङ्गारिक मल उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ दुग्ध उत्पादन बढाउन कृत्रिम गर्भाधानद्वारा नश्ल सुधारलाई अभियानको रूपमा अगाडी बढाइ गाई पकेट क्षेत्र विस्तार गरी साना तथा मझौला डेरी उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ हरेक वर्ष कृषि प्रदर्शनी मेलाको आयोजना गरी उत्कृष्ट कृषिजन्य उत्पादन गर्ने कृषक वा कृषक समूह वा सहकारीलाई वार्षिक नगद पुरस्कारसहित प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(ख) उद्योग, वाणिज्य तथा सहकारी

- ❖ लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धनका लागि उद्योग प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रमलाई सञ्चालन गरिनेछ ।

- ❖ साना, मझौला तथा ठुला उद्योगहरूको संरक्षण तथा प्रवर्धन गर्नका लागि गाउँपालिका स्तरीय उद्योग वाणिज्य संघ गठन गरिने छ ।
- ❖ आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुर्नताजगी र एडभान्स सिप विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय स्तरमानै उपलब्ध हुने कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योग सञ्चालन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- ❖ विकासको एक प्रमुख साझेदारको रूपमा विकास भएको सहकारी क्षेत्रको लागि गाउँपालिकामा सहकारी समन्वय समिति गठन गरी सहकारी डेक्स समेत स्थापना गरिनेछ ।
- ❖ सहकारीहरूले गर्ने सम्पूर्ण कारोबारहरूलाई विद्युतिय कारोबार प्रणालीसँग आवद्ध गरि गाउँपालिकाले गर्ने अनुगमन तथा नियमनलाई थप प्रभावकारी बनाई सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाले जारी गरेको सहकारी सम्बन्धी ऐन, २०७५ लाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक संशोधन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकासका लागि सबै खाले सहकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका सहकारी संस्था र यसमा आवद्ध पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि हुने किसिमका कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ साना तथा घरेलु उद्योग, परम्परागत घरेलु उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।

(ग) पर्यटन

- ❖ गाउँपालिकाका प्रमुख पर्यटकीय आर्कषक गन्तव्यहरूको आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन बजारमा बजारीकरणका लागि देशका मुख्य पर्यटकीय केन्द्र (Tourism Hub) हरूमा चुलाचुली डेस्क (Chulachuli Desk) को स्थापना गर्न नीजि, सामुदायिक, अन्य स्थानीय तह र सरकारी निकायहरूसँग समन्वय र साझेदारीको विकास एवं विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय महत्वका स्थानहरू (धार्मिक, सांस्कृतिक स्थानहरू) र साहित्य कला सांस्कृतिको संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको सिमानामा रहेको विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरूलाई पर्यटनमैत्री बनाउन साझेदारी पूर्वाधार विकासको अवधारणालाई अगाडी बढाइनेछ ।
- ❖ सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको सहकार्यमा आन्तरिक र बाह्य पर्यटकलाई सुविधा पुग्ने गरी आवश्यक होटल रेष्टुरा, पार्क, स्वीमिङपुल, होमस्टेसमेत निर्माण गर्न र सञ्चालन गर्न तथा सर्वसाधारण नागरिक समेतलाई सो कार्यका लागि प्रोत्साहित गरिने छ ।
- ❖ यस गाउँपालिकाको छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थल/धार्मिक स्थलसम्म आवतजावतको लागि सहज सडक सञ्जाल निर्माणका लागि निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरू मैनाचुली पर्यटकीय क्षेत्र, निङ्कोक्मा (लभ डाँडा), तिनकुने पोखरी सिमसार क्षेत्र, शिवओरक मिलन पोखरी पर्यटकीय क्षेत्र, झण्डीडाडा पर्यटकीय क्षेत्र, अन्धराजा-अन्धरानी पर्यटकीय क्षेत्र, ओमकारेश्वर (कुइनेटार), किराँत हाडसाम माडहिम मन्दिर र सिद्धदेवी मन्दिर

पर्यटकीय क्षेत्र लगायतमा सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबाट भईरहेको निर्माणसम्बन्धी कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसमध्ये शिवओरक मिलन पोखरी पर्यटकीय क्षेत्र निर्माण कार्यका लागि संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्रालय र चुलाचुली गाउँपालिकाको साझेदारीमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यको निरन्तरता दिइनेछ ।

- ❖ आन्तरिक र बाह्य पर्यटन प्रवर्धनका लागि चुरे क्षेत्रको दृष्यावलोकन गर्न पद मार्ग (Trekking Route) निर्माण गर्ने नीति लिइने छ ।
- ❖ ग्रामिण पर्यटन प्रवर्धनको निम्ति सामूहिक घरबास (होम स्टे) साना लज तथा सामुदायिक आवास व्यवस्थापनका लागि प्राविधिक सहयोग र तालिम आदिको समन्वय गरी सेवाको गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको पहिचान झल्किने गरी चुलाचुली गाउँपालिकाको गान र लोगो तय गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाक्षेत्रभित्रका पर्यटकीय स्थलहरूमध्ये सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त क्षेत्रलाई पालिकास्तरीय गौरवको पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको पर्यटन प्रवर्धन गर्न चुलाचुली संस्कृति पर्यटन प्रवर्धन समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।

२. सामाजिक विकास क्षेत्र

(क) शिक्षा

- ❖ योग्य, सु - संस्कृत तथा दक्ष जनशक्ती उत्पादन गर्नका लागि दिर्घकालिन गुरुयोजनाहरू तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्दै बालमैत्री वातावरणमा प्रविधियुक्त शिक्षणसिकाई सञ्चालन गरी शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरणका लागि कार्यसम्पादनका आधारमा सबै सामुदायिक विद्यालयमा न्यूनतम दरबन्दीको व्यवस्था गर्न सम्बन्धित निकायसँग पहल गरिने तथा शिक्षक कर्मचारीको लागि प्रोत्साहन प्याकेज ल्याइनेछ ।
- ❖ शिक्षकको क्षमता विकास गर्ने, पूर्व प्राथमिक कक्षाहरू क्रमशः प्रविधियुक्त बनाउने, मातृभाषा शिक्षा तथा आवश्यकता अनुसार आधारभूत तहमा अंग्रेजी माध्यम शिक्षालाई प्राथमिकता दिने, सबै विद्यालयमा खानेपानी, इन्टरनेट तथा कम्प्युटर सुविधा पूर्ण बनाउँदै लगिनेछ ।
- ❖ हाल सञ्चालनमा रहेका भाषा/बहुभाषिक पाठशाला र सबै माध्यमिक विद्यालयलाई क्रमशः कक्षा १२ सम्म स्तरोन्नति गर्दै लगिने, माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क गरिने एवम् सामुदायिक अध्ययन केन्द्रलाई प्रवर्धन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा आवश्यकताका आधारमा स्कुल बसको व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक तह उत्तीर्णमध्ये उत्कृष्ट १ छात्र र १ छात्रालाई एमबीबीएस, इन्जिनियरिङ , कृषि जेटीए, भेतेरीनरी, एच. ए. स्टाफ नर्स, अहेव, ओभरसियर, ल्याब असिस्टेण्ड अध्ययनका लागि 'अध्यक्ष छात्रवृत्ति कोष' स्थापना गरी छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ ।

- ❖ प्रत्येक वडामा सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत अतिविपन्न १/१ जना विद्यार्थीलाई माध्यमिक तहसम्म अध्ययनमा लाग्ने सम्पूर्ण खर्च गाउँपालिकाले व्यहोर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ व्यावसायिक तथा प्राविधिक शिक्षामा प्राथमिकता दिई हाल सञ्चालित प्राविधिक शिक्षालयको स्तरोन्नति गर्ने, पूर्व प्राथमिक शिक्षा बालमैत्री र प्रविधियुक्त, आधारभूत शिक्षा सिपमूलक र माध्यमिक शिक्षा रोजगार उन्मुख बनाउन प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ मातृभाषामा पठनपाठन गराउने सामुदायिक विद्यालयहरूलाई मापदण्डका आधारमा कार्यक्रम अनुदान तथा मातृभाषा शिक्षक दरबन्दी अनुदान कार्यक्रमको सुरुवात गरिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूमा पठनपाठन हुने मातृभाषाको पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी सोको उपलब्धतालाई सहज बनाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारीको पेशागत क्षमता विकास, हकहित संरक्षण तथा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ प्रत्येक वर्ष एस.ई.ई. परीक्षामा गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयबाट सर्वोत्कृष्ट नतिजा ल्याउने एक/एक जना छात्र / छात्रालाई नगद रकमसहित पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ कक्षा ८ को परीक्षामा गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयबाट सर्वोत्कृष्ट नतिजा ल्याउने एक/एक जना छात्र / छात्रालाई नगद रकमसहित पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थानीय पाठ्यक्रम र स्थानीय पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयको स्तर वृद्धि गर्दै विद्यालयमा सतप्रतिशत विद्यार्थी भर्ना कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ कोभिड १९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद्को समयमा सिकाई निरन्तरताका लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सबै विद्यालयहरूलाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त विद्यालयको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण कार्य गरिनेछ ।
- ❖ मूल्याङ्कन प्रणालीमा एकरूपता कायम गर्न सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा गाउँपालिका स्तरीय परीक्षा प्रणाली लागू गरिनेछ । साथै कक्षा ५ र कक्षा ८ मा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूमा एकद्वार प्रणालीबाट मूल्याङ्कनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका मातहतका सबै विद्यालयहरूको शैक्षिक कृयाकलापमा एकरूपता कायम गर्न शैक्षिक क्यालेण्डर प्रयोगमा ल्याइने गरिनेछ ।
- ❖ राहत कोटामा कार्यरत शिक्षकहरूको सेवा सुविधाका सम्बन्धमा सङ्घीय सेवा सुविधामा दोहोरो नपर्ने गरी आवश्यक नीति निर्माणको प्रबन्ध मिलाउदै लगिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ संस्थागत विद्यालयहरूमा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूलाई समेत नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम तलब स्केलको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूको आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न गाउँपालिकाबाट जारी भएको शिक्षा ऐन, २०७६ लाई आवश्यक संशोधन र परिमार्जन गरी सो ऐनलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विद्यार्थीलाई प्रोत्साहित गर्दै विद्यार्थीहरूको ज्ञान, सिप र क्षमता पहिचान गर्न, विज्ञान र प्रविधि क्षेत्रका विद्यार्थीहरू सहभागी हुनेगरी गाउँपालिका स्तरीय विज्ञान प्रविधि प्रदर्शनी मेला आयोजना गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री बनाउने कुरामा अनिवार्य गराइनेछ ।
- ❖ विद्यालयमा अध्ययनरत बाल कक्षा (नर्सरी, यु.के.जी., एल्.के.जी.) सम्मका बालबालिकाहरूलाई आवश्यक पुस्तक वितरणको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या वृद्धि गर्न, विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाई राख्न र विद्यालय बिचैमा छाड्ने विद्यार्थी दरलाई कम गर्न आधारभूत तहमा बालबालिका दिवा खाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकबीच सुमधुर सम्बन्ध बनाउन सरोकारवालाहरूबीच छलफल, अन्तरकृया, गोष्ठी, जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ पठनपाठन निरन्तरताका लागि 'एक शिक्षकको विदाई र अर्को शिक्षकको स्वागत' कार्यक्रमको सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय खेलकुद विकासमा अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले विद्यालयको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको आधारमा एक विद्यालय एक खेल मैदान निर्माणको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ पालिकाभित्रका शिक्षाबाट बञ्चित बुहारीहरूलाई बुहारी शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ पालिकाभित्रको सामुदायिक विद्यालयमा अपाङ्ग, असहाय विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था मिलाउँदै लगिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई डिजिटल सिकाई सामाग्रीको आवश्यक प्रबन्ध मिलाइने छ ।
- ❖ अनौपचारिक तथा बैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम मार्फत शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ स्थित जनता मा.वि. बाह्रगोठे लाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गर्न विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधारको सुदृढीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ख) स्वास्थ्य

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ स्थित निर्माणाधिन १५ सैय्याको आधारभूत अस्पताललाई यथाशीघ्र निर्माण सम्पन्न गरी सो अस्पतालबाट अत्याधुनिक उपकरणसहित एक एम्.बी.बी.एस्. डाक्टरको सेवा उपलब्ध गराइनेछ । उक्त अस्पतालमा जटिल रोगबाहेक ६० वर्षमाथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूको निःशुल्क औषधी उपचारको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- ❖ नसर्ने रोगहरू जस्तै उच्च रक्तचाप, मधुमेह, मृगौला रोगजस्ता रोगीहरूको उपचारमा विशेष प्याकेज ल्याइनेछ । ग्रामीण भिडियो एक्सरे सेवा, गर्भपन सेवा, पाठेघरको क्यान्सर, आङ्खस्ने लगायतको उपचारको सेवा निःशुल्क हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ चलाचुली गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा सहजता दिन एम्बुलेन्सको व्यवस्थापन गरी सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र वृद्धवृद्धाहरूलाई निःशुल्क सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको विभिन्न वडामा सञ्चालित स्वास्थ्य चौकीहरू, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, गाउँघर क्लिनिक र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइहरूलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई विस्तार गर्दै लगिनेछ । जसमा स्वास्थ्य स्वयंसेविका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका परिवार, एकल महिला, सहिद परिवार र वेपत्ता परिवार परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ पूर्ण असक्त, ज्येष्ठ नागरिक, शारीरिक अपाङ्गता भएका, गर्भवती र दीर्घरोगीलाई प्रत्येक महिनामा घरमै गएर स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ प्रत्येक वडामा योग शिविर सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउदै लगिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको हरेक वडाका टोल वस्तीहरूमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रभावकारी भूमिका खेल्ने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको प्रोत्साहन भत्ताको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा स्थायी रूपले बसोबास गर्ने नागरिकहरूलाई लक्षित गरी सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय स्वास्थ्य संस्थामा कम्तिमा ४ पटक गर्भ जाँच गराई तथा सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम सञ्चालन भएको स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराएको र ३५ दिनभित्रमा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा वच्चाको जन्मदर्ता गराउने आमालाई प्रोत्साहन गर्न सुत्केरी पोषण कार्यक्रम र न्यानो झोला वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य तथा व्यक्तिगत सरसफाई कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयमा अध्ययनरत र विद्यालय बाहिर रहेकासमेत रजस्वला सुरु भईसकेका बालिकाहरूलाई निःशुल्क सुरक्षित स्यानिटरी प्याड वितरणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्यकर्मीहरूको मनोबल उच्च राखी कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाभित्र दीर्घरोग, नसर्ने रोग, महिलाहरूको पाठेघरको मुखको क्यान्सर रोग, आँखा जाँच शिविर सञ्चालन गर्नको लागि विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई सम्पूर्ण माध्यमिक विद्यालयहरूमा साथी शिक्षा कार्यक्रमअन्तर्गत कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य सुविधालाई आर्थिक र भौतिक रूपमा सहज र पहुँचयोग्य बनाइने छ ।

- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरूको रेकर्डिङ रिपोर्टिङ प्रणालीलाई व्यवस्थित रूपमा सफ्टवेर/अनलाइनबाट सञ्चालन गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा आयुर्वेद उपचारलाई सहज र सरल बनाउन आयुर्वेद अस्पताल निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
- ❖ दुर्व्यसनको बढ्दो चापलाई मध्यनजर गरी लागुऔषध प्रयोग न्युनीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ लागुपदार्थ दुर्व्यसनमा परेका व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्शका लागि पुनःस्थापना केन्द्र निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

(ग) खानेपानी तथा सरसफाई

- ❖ खानेपानी योजनाहरूको सञ्चालन र मर्मत सम्भार गर्दै जनतालाई स्वच्छ, सफा, गुणस्तरीय र दिगो रूपमा खानेपानी उपलब्ध गराइने साथै सरसफाईको उचित व्यवस्था मिलाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ खानेपानीको स्रोत पहिचान गरी स्वच्छ र शुद्ध खानेपानीको परिपूर्तिको लागि तत्कालीन र दीर्घकालीन योजना निर्माण गरी एक घर एक धाराको अवधारणा कार्यान्वयनमा गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ खानेपानी स्रोत नभएको ठाउँमा स्रोतको सम्भाव्यता अध्ययन गरी वैकल्पिक खानेपानी (Electrical/Solar Lifting System) आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ५ स्थित चपेटी खानेपानी आयोजना निर्माणको कार्य आ.व. २०७९/०८० बाट सुरु गरी यथाशीघ्र सम्पन्न गरेर स्वच्छ खानेपानीको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ६ स्थित बैधे खानेपानी र नुनसरी खानेपानी आयोजना निर्माणलाई प्राथमिकताकासाथ अगाडी बढाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ र ६ मा बृहत खानेपानी आयोजना निर्माणको कार्य गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ इनार, कुवा, ढुङ्गेधारा जस्ता खानेपानीका मुहान तथा स्रोतहरूको संरक्षण तथा सोको समुचित उपयोग गरिनेछ ।
- ❖ फोहोरमैलाको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ 'आफ्नो टोल आफैँ गरौँ सफाई, स्वच्छ वातावरण स्वस्थ बसाई' भन्ने अभियानलाई सार्थक बनाउन स्थानीय टोल विकास संस्थाहरू परिचालन गरी मासिक रूपमा निजी तथा सार्वजनिक स्थल सरसफाई गर्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) कला, साहित्य, भाषा तथा संस्कृति प्रवर्द्धन

- ❖ गाउँपालिकामा सबै जातजातिको भाषा, धर्म, संस्कृति, कला, साहित्यको समान रूपमा संरक्षण, संवर्द्धन एवम् विकास गर्नका लागि कला, साहित्य, भाषा तथा संस्कृति प्रतिष्ठान स्थापना गरिनेछ । साथै बहुजातीय संग्रहालय स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा रहेका धार्मिक सम्प्रदायहरूको विशेष स्थानहरू मठ मन्दिर, माङ्हिम, माङ्खिम, गुम्बा, चर्च, सेमीचोड आदिको संरक्षणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका आदिवासी जनजातिको सघन बसोबास भएको गाउँपालिका हो, त्यसमा पनि लिम्बु र राई जातिको अति बहुल्यता भएको हुनाले गाउँपालिकामा लिम्बू र राई भाषालाई कामकाजी भाषाको रूपमा घोषणा गरी कार्यालयहरूमा मातृभाषाको कर्मचारी दरबन्दी सृजना गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ लोपोन्मुख मौलिक बाजालगायत विभिन्न मौलिक भाषा तथा संस्कृति संरक्षणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने सबै जातजातिहरूको भाषा, धर्म, संस्कृति, रीतिरिवाज एवम् साँस्कृतिक पहिचानको संरक्षण र विकासका लागि वार्षिक रूपमा साँस्कृतिक महोत्सवको आयोजना गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय स्तरमा रहेका कलाकारहरूको कलालाई प्रोत्साहन गर्न कला प्रस्तुत गर्ने अवसर प्रदान गर्दै लगिनेछ । साथै उपयुक्त स्थानको अध्ययन गरी एक नाट्यशाला निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ विभिन्न कला, भाषा, संस्कृति एवम् साहित्यको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ हस्तकलाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ ब्राम्हण, क्षेत्रीलगायतका समुदायको कला, संस्कृति, भाषा, धर्म तथा रीतिरिवाजको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकामा छरिएर रहेका अल्पसङ्ख्यक मध्येका जोगी, धिमाल, मुसहर तथा कुमाल जातीहरूको संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ इसाई धर्मावलम्बी समुदायको लागि एकिकृत दफन स्थल निर्माणका लागि जग्गा उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

(ड) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१. महिला :

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबै वर्ग र क्षेत्रहरूको समान सहभागिता हुने गरी गाउँपालिका स्तरीय महिला सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
- ❖ प्रदेश सरकारको सहकार्यमा घरेलु हिंसापीडित महिलाहरूलाई सामाजिक न्याय र कानुनी सहायताका लागि सहयोग गर्न लैंगिक हिंसा निवारण तथा संरक्षण कोष स्थापना गरिनेछ ।
- ❖ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नीति अवलम्बनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा महिला समूह, आमा समूहका नाममा सञ्चालित विभिन्न बचत समूहरूलाई गाउँपालिकामा वा वडा कार्यालयमा नियम अनुसार दर्ता गराई त्यस्ता समूहहरूलाई गाउँपालिकाले लक्षित कार्यक्रममार्फत् हितकारी समूहको रूपमा विकास गराई सहकारी संस्थामा रूपान्तरण गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका क्षेत्रका विपन्न, दलित, अल्पसङ्ख्यक र सिमान्तकृत लक्षित वर्गका महिलाहरूलाई आर्थिक आत्मनिर्भर कार्यक्रमसँग आबद्ध गरिनेछ ।
- ❖ महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमका हिंसासँग सम्बन्धित विषयमा सचेतना, महिलाको अधिकार र क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको विकास निर्माण कार्यमा महिलाको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिकाका महिला समूह र सहकारी समूह बाहेक विकास निर्माण सम्बन्धी उपभोक्ता समितिमा सतप्रतिशत महिलाहरूले आयोजना कार्यन्वयन वा योजना सञ्चालन गरेमा जनसहभागिता वापतको रकममा ५० प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ पैतृक सम्पत्तिमाथि महिलाको अधिकार सम्बन्धी कानून बारे महिलाहरूलाई कानुनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाभित्र रहेका महिलाहरूद्वारा सञ्चालित सहकारी तथा अन्य संघ संस्थाहरूलाई सिप विकास तथा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२. आदिवासी जनजाति :

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबै वर्ग र क्षेत्रहरूको समान सहभागिता हुने गरी गाउँपालिका स्तरीय आदिवासी जनजाति समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।
- ❖ आदिवासी जनजातिको ऐतिहासिक थात्थलोमा प्राकृतिक स्रोत र साधनमा आश्रित आदिवासी जनजातिको उपभोग अधिकार, कानुनी सुरक्षा, प्राकृतिक स्रोतको उपयोग गर्नु अघि पूर्व सहमति र लाभको न्यायोचित बाँडफाँडको हकलाई सुरक्षित गरिनेछ ।
- ❖ न्यून आर्थिक अवस्था भएका आदिवासी जनजातिको जीवनस्तर उकास्नका लागि सिपमूलक तालिम, कृषि तथा विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धित नयाँ प्रविधिको अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने आदिवासी जनजातिहरूको भाषा, धर्म, संस्कृति, रीतिरिवाज एवम् साँस्कृतिक पहिचानको संरक्षण र विकासका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

३. दलित :

- ❖ दलित सामुदायको उत्थान र विकासको लागि नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न गाउँपालिका स्तरीय दलित समन्वय समिति गठन गरी अगाडी बढाइनेछ ।
- ❖ दलित सामुदायको उत्थान र विकासको लागि प्रचलित कानूनको अधिनमा रही दलित सामुदायको अधिकार र क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम सामाजिक समवेशीताको आधारमा तयार गरी लागू गरिनेछ ।

- ❖ दलित समुदायको कला, संस्कृति, रीतिरिवाज, पराम्परागत पेशा व्यवसायलाई प्रवर्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. बालबालिका :

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ बाल क्लव र बाल सञ्जाललाई सशक्त बनाई बालबालिकाहरूको हकहित र अधिकारको संरक्षण र प्रवर्धन हुने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ बालविवाह अन्त्यका लागि किशोरी सशक्तिकरण कार्यक्रम प्रभावकारिताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ बालबालिकालाई घरेलु कामदारको रूपमा प्रयोग गर्न वा राख्न बन्देज गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयमा अध्ययनरत ५ कक्षा सम्मका विद्यार्थीहरूलाई केन्द्रीय सरकारको नीति अनुरूपको दिवा खाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ बाबु / आमा नभएका वा असहाय, अति विपन्न बालबालिकाको पढ्न पाउने अधिकार अन्तर्गत विद्यालय भर्ना अभियानमा अविभावकत्व ग्रहण गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ बाल बचत कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न स्थानीय तहमा सञ्चालित सहकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको स्वास्थ्यचौकी र स्वास्थ्य संस्थाहरूमार्फत् प्रत्येक वडाका विद्यालयहरूमा कम्तिमा महिनाको एक पटक स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरी बालबालिकाहरूको स्वस्थ जाँच गरी कुपोषित बालबालिकाहरूलाई अस्पतालमा उपचारका लागि समन्वय गरिनेछ ।
- ❖ बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई ख्याल गर्दै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय आसपासको क्षेत्रमा स्वास्थ्यलाई हानीकारक खाद्य / पेय सामग्रीहरू (जङ्क फुड, सुर्तीजन्य तथा मदिराजन्य पदार्थ आदि) को बिक्री वितरणलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

५. ज्येष्ठ नागरिक :

- ❖ ज्येष्ठ नागरिकहरूको परिचयपत्र वितरणलाई सहज बनाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ नेपाल सरकारद्वारा सञ्चालित ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई यस गाउँपालिकामा सहज र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ ज्येष्ठ नागरिकहरूको मासिक स्वास्थ्य परिक्षण गरी नियमित स्वास्थ्य चेकजाँचको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आवश्यक र उचित स्थानहरूमा ज्येष्ठ नागरिक मिलन चौतारी (मिलन केन्द्र भवन), निर्माणका लागि केन्द्र र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ जोखिममा परेका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी, नीजि तथा स्थानीय संघ संस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सुरक्षा राहत कोष स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

- ❖ राज्य तथा सार्वजनिक निकायबाट हुने सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई अग्राधिकार दिने र नीजि क्षेत्रलाईसमेत यसमा प्रोत्साहन गर्ने व्यवस्था अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ पारिवारिक अपहेलनमा परेका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई बृद्धाआश्रममा लगेर राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

६. अपाङ्गता :

- ❖ अपाङ्गता सम्बन्धी संस्थागत क्षमता विकास, शारीरिक पुनःस्थापना, स्वास्थ्य शिविर, वौद्धिक अपाङ्गता सशक्तीकरण, अपाङ्गता पुनःस्थापना केन्द्र सञ्चालन गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
- ❖ अपाङ्गता भएका वर्गका लागि आर्थिक सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाबाट अपाङ्गता परिचयपत्र सरल र सहज ढङ्गबाट उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आवश्यकता पहिचान गरी सामाग्रीहरू वितरण गरिने छ ।
- ❖ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको शारीरिक र मानसिक अवस्था अनुसारको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सम्बन्धित सङ्घ संस्थाहरूको सहकार्यमा गरिने कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका स्तरीय अपाङ्ग समन्वय समिति गठन गरी अपाङ्गको क्षेत्रमा समन्वयका लागी उचित स्थानमा भवन निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि सम्पर्क कार्यालयको रूपमा प्रयोग गर्नको लागि भवन निर्माणमा पहल गरिनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य सेवामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहुच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री बनाउने कुरा अनिवार्य गराइनेछ ।

३. पूर्वाधार विकास

(क) सडक, भवन तथा पुल

- ❖ गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधारको बृहत्तर विकास गर्नका लागि चुलाचुली गाउँपालिकाको एकिकृत गुर्योजना निर्माण गरिनेछ । वडा नं. १ देखि ६ सम्म जोड्ने चुलाचुली मार्गको निर्माणका लागि वार्षिक रूपमा आवश्यक रकम बिनियोजन गरी निर्माण कार्य गरिनेछ । साथै वडा नं. ६ को तोरीबारीदेखि फुङनामसम्म जोड्ने सडकको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन DPR तथा IEE गरी कालोपत्रे सडक निर्माण कार्य अघि बढाउन प्रदेश र सङ्घीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरी लागत साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ फुङनाम, दशमी, बैधे हुदै कालापानी जोड्ने सडकको निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ फुङनाम, रमिते, दाहेगौडा हुदै राँके रबि जोड्ने सडक कालोपत्रे निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ५ स्थित अन्धराजा अन्धरानी पर्यटकीय स्थल जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ५ स्थित भानु मा.वि. उत्तर हाडदेवा चोक उत्तर दाहाल डाँडा लाहुरे बस्ती जाने सडकको स्तरउन्नतीका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ४ स्थित आइतबारे समावेसी चोक उत्तर हुँदै मंगोलियन चोकबाट विधुवा साँचे दोभानसम्म जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ४ स्थित मुन्धुम गेटबाट कृषि मार्ग हुदै माङ्हिम मन्दिर जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ र ४ को सिमनामा पर्ने साधुहोली हुँदै किराँत चोक, छिमेकी टोल, यलम्बर चोक, पालिका चोक, महादेव थान हुँदै माङ्सेवुड जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित सिम्ले, मिलनचोक, मंगलसिद्धि, सार्कीटार हुँदै महमाई जोड्ने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित चाँजु खोला उत्तर एकलव्य चोक हुदै देउराली चोकबाट मंगलसिद्धि जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ स्थित तिनकुने, स्वामीचोक, अर्नाखाडी दक्षिण कमल गाउँपालिका, झापा केर्खा ट्याक्सी स्ट्यान्ड जोड्ने कालोपत्रे सडक साझेदारीमा निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ स्वामीचोकबाट दक्षिण कमल गाउँपालिका, झापा महेन्द्र राजमार्ग पेट्रोल पम्प जोड्ने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ स्थित सहिद धिरेन माडतोक रिडरोडबाट आर्मी क्याम्प हुदै कमल गाउँपालिका झापा सानो केर्खा जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ स्थित मिलडाँडादेखि दक्षिण चौविसे टोलबाट सहिद गेट कमल गाउँपालिका झापा जोड्ने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ स्थित कान्छी बजार, राई टोल, दिबुङ्गे टोल, कामद टोल दक्षिण शिवसताक्षी न.पा. झापा झिलझिले जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ देखी फायरलाइन सिमाना हुँदै चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ५ सम्म जाने सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ बाट शिवसताक्षी न.पा.को सताक्षी धाम जाने सडक साझेदारीमा निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित पिडियो टोल उत्तर हुदै रमाइलो चोक जनता टोल जाने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ को वडा कार्यालय उत्तर मिलन चोक, सुकुना, तिनतले कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको वडा नं १ देखि ६ सम्म मुख्य सडकको चौडाइ न्युनतम् नाली बाहेक ४० फुट हुने नीति लिइनेछ ।
- ❖ दोभान सुपारीबोटे चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित सडक निर्माण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ❖ वडा नं ४ शान्ति चोक पूर्व संगम चोक हुदै छिमेकी टोल पूर्व स्कुल डाँडा ओस्कार चोक पूर्व चाँजु खोला जोड्ने सडकको स्तरोन्नती कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माणाधीन १५ शैयाको अस्पताल, प्रशासकीय भवन र अन्य आवश्यक संरचनाहरूको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ मा निर्माणाधीन हिमाली मार्ग कालोपत्रे सडक आ.व. २०७९/०८० भित्र सम्पन्न गरिनेछ ।
- ❖ कमल गाउँपालिका, झापासँगको साझेदारीमा पाडाजुङ्गीदेखी चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ जोड्ने कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका अन्य सडकहरूमा पनि क्रमागत रूपमा कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता कायम गरिनेछ र सोका लागि विशेष प्राथमिकतामा राखी पर्याप्त बजेट व्यवस्था मिलाउन सङ्घीय एवम् प्रदेश सरकारका साथै सम्बन्धित निकायहरूसँग पहल गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको सडक गुरुयोजना परिमार्जन गरी सडक निर्माण गर्दा सडकको चौडाइ तोकी सडक निर्माण गरिनेछ ।
- ❖ सडकहरूको मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नति कार्य गर्न मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरी सो कोषबाट मर्मत सम्भारका कारयहरु गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका सडकहरूलाई व्यवस्थित र भरपर्दो बनाई हरेक वडा वस्तीका नागरिक र पर्यटकहरूको जनजीवनलाई सहज र व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका मोटरबल सडक र पदमार्ग तथा पुल, पक्की मोटरबल पुल, झोलुङ्गे पुलहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन तयार गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं १ स्थित बागद्वार खोला पक्की पुल निर्माणको कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं २ स्थित निर्माणाधीन १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल पश्चिम चाँजु खोलामा थुलुङ टोल एकलब्य चोक जोड्ने पक्की पुल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका भित्र आवश्यक विभिन्न स्थानहरूमा कल्भर्ट निर्माणका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं ३ दक्षिण चाजु खोलाबाट पाडाजुङ्गी जोड्ने मोटरबल कजवे पुल निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली १-६ सडक निर्माण एवम् चुलाचुली १ देखि माई नगरपालिकाको महमाई सडक निर्माण गरी इलाम सदरमुकामसँग जोड्न पहल गरिनेछ ।

- ❖ अन्तर जिल्ला सदरमुकाम, अन्तर गाउँपालिका तथा नगरपालिका जोड्ने सडकहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर द्रुत गतिमा काम गर्नका लागि सम्बन्धित निकाय, विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ दश लाख भन्दा बढी बजेट विनियोजन भएका पूर्वाधारसँग सम्बन्धित आयोजनाहरू प्रतिस्पर्धात्मक ठेक्का प्रक्रियाबाट कार्यान्वयनको थालनी गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने विकास निर्माण योजना तथा अन्य कार्यक्रमहरूमा प्रयोग हुने मेशिन तथा औजारहरूको दररेट गाउँपालिकाभरी एउटै रहने गरी व्यवस्था मिलाइनेछ । प्रतिस्पर्धात्मक दरमा काम गराउन निर्माण व्यावसायीहरू सूचीकृत हुने व्यवस्थाको सुरुवात गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्रका सडकहरूको सडक मापदण्ड बमोजिम सिमाङ्कन गरी सड्केत चिन्हहरू राख्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माणाधीन मुख्य सडक आसपासमा ढल, विद्युत, टेलिफोन, केवल, खानेपानी लगायतका आवश्यक पूर्वाधार भूमिगत रूपमा निर्माण गर्नका लागि सम्बन्धित कार्यालय तथा निकायसँग समन्वय गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सडक निर्माण गर्न सडक विभागसँग आवश्यक सहकार्य गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुन सक्ने र भएका जग्गा प्लानिङ्गलाई कानुन बमोजिम नियन्त्रण र व्यवस्थित गर्दै एकीकृत बस्ती विकास तथा सहरीकरण योजनाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ निर्माण सम्पन्न भई सकेका वडा नं. १, ३, ४ र ५ को वडा कार्यालयहरूको भवन, विद्यालय भवन र आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवनहरूमा थप पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यकता देखिएमा सो कार्यका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ निर्मित सार्वजनिक भवनहरू स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय भवन, रेडक्रस भवन लगायत अन्य सामुदायिक भवनहरूको आवश्यकता अनुसार रेट्रो फिटिङ कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका स्तरीय योजनाहरू सञ्चालन गर्दा बढी जनसहभागिता जुटाउन सक्ने योजना तथा क्रमागत योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ भू - उपयोग नीति अनुरूप विकास निर्माण, बस्ती विकास तथा सहरीकरणको कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ आ.व. २०७९/०८० देखि घरनक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गर्ने कार्यलाई कडाइका साथ पालना गराउन हालसम्म निर्माण सम्पन्न भएका घरहरूको हकमा अभिलेखीकरण गर्दै लैजाने र नयाँ निर्माणमा घर नक्सा पास अनिवार्य गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्थालाई कडाइका साथ पालना गराइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा नयाँ निर्माण हुने भवनहरूको हकमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२ अनुसार हुने गरी घर नक्सा पास सुचारु गर्ने तथा उक्त मापदण्ड लागू हुनुभन्दा अघि निर्माण सम्पन्न भएका भवनहरूको हकमा अभिलेख प्रयोजनका निमित्त नेपाल सरकार तथा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी परिपत्रअनुसार हुने गरी तोकिएको दस्तुर लिई घर नक्शा पास गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका घरधुरीको नम्बरिङ गरी अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

- ❖ नवीकरणीय उर्जालाई प्रवर्धन गर्नका लागि नयाँ निर्माण हुने आवासीय भवनहरूमा नवीकरणीय उर्जा जडान गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ सडक बत्ती विस्तार गर्नुपर्ने क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधार तयार गरिदिने नेपाल विद्युत प्राधिकरण, विद्युत सहकारी संस्था तथा अन्य सरोकारवाला संस्था र निकायहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ उपयुक्त स्थानहरू पहिचान गरी शवदाह स्थल र मलामी विश्राम स्थल निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

(ख) सिँचाई

- ❖ खेतीयोग्य समथल जमीनमा सिँचाईको अभावको कारणले बाँझो हुन गइरहेको स्थान र क्षेत्रहरूको लगत तयार गरी त्यस्तो क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरेर विद्युतीय वा सौर्य लिफ्टिङ प्रणाली सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । व्यवस्थित सिँचाईबाट कृषि उत्पादनमा वृद्धि गरी कृषकहरूको आर्थिक स्तरमा सुधार गरिनेछ ।
- ❖ सिँचाई सुविधाको अभावबाट उत्पादनमा परेको प्रभावलाई ध्यानमा राखी सञ्चालनमा रहेका सिँचाई योजनाहरूलाई व्यवस्थित बनाउन नेपाल सरकार र स्विस सरकारको संयुक्त आर्थिक लगानीमा सञ्चालन गरिने साना सिँचाई कार्यक्रमसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । उक्त कार्यक्रमसञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ वडा नं १ देखि ६ सम्मका सिँचाईका श्रोतहरू अध्ययन अनुसन्धान गरी कृषिजन्य उत्पादनका लागि कुलो, नहर, कृषि पोखरी, डिप बोरिङ निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ । साथै चुलाचुली चुरे क्षेत्रबाट बग्ने खहरे खोला नियन्त्रण गरी पैनी तथा कुलोको माध्यमबाट सिँचाई व्यवस्थापनको पहल गरिनेछ ।
- ❖ निर्माणाधीन सिँचाई संरचनाहरू पूरा गर्दै आवश्यक मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
- ❖ वडा नं १ देखि ६ सम्म रहेका कमल खोला नहर, टुलो चाँजु नहर, चारहजारे सिँचाई, रतुवा नहर, मावा सिँचाई, नुनसरी सिँचाई र खवाना खोला सिँचाई आयोजनाहरूलाई मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ वडा नं ३ को सानो चाजु खोला नहर निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

(ग) जलश्रोत र उर्जा विकास

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाका विद्युत लाइन विस्तार नपुगेका करिब १० प्रतिशत क्षेत्रमा विद्युतीकरणको कार्य सम्पन्न गरी अँध्यारोमुक्त चुलाचुली क्षेत्र घोषणा गर्ने कार्यको प्रारम्भिक सर्भेको थालनी भैसकेकाले सोको पूर्णताका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ भौगोलिक भू - बनावटको कारणले राष्ट्रिय प्रसारण लाइनको विद्युत पुर्याउन सम्भव नभएको टोल वस्ती र घरहरूमा विभिन्न साझेदारी निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा सौर्य उर्जा मार्फत अँध्यारोमुक्त क्षेत्र घोषणा गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूमा सौर्य बत्ती जडान कार्यको सुरु गरिनेछ ।

- ❖ विद्युतीय चुल्हो, सुधारिएको चुलो तथा बायोग्याँस जडान गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । उक्त कार्यमा सङ्घीय सशर्त अनुदान तथा गाउँपालिकाबाट विनियोजन भएको रकम खर्च गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका लघु जलविद्युत आयोजनाहरूलाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गरी ग्रामिण विद्युतीकरणलाई प्रवर्धन गरिनेछ साथै सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त स्थानमा जलविद्युतको विकास तथा विस्तारमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाभित्र रहेका सिमसार क्षेत्रहरूको पहिचान गरी आवश्यक संरक्षण तथा प्रवर्धन कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।

(घ) संचार तथा सूचना प्रविधि

- ❖ गाउँपालिकाको प्रत्येक शाखाहरूबाट हुने सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोगलाई प्राथमिकतामा राखी सो अनुसारको कार्य अगाडी बढाइनेछ । यसका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ वडा कार्यालय, गाउँपालिका, सबै बिद्यालयहरू, स्वास्थ्य चौकी र इकाइमा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ असमान रूपमा रहेको गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूको इन्टरनेटको अवस्था अन्त्य गर्न साथै सबै वडा कार्यालयहरूलाई गाउँपालिकासँग इन्टरनेटको माध्यमबाट जोड्न र सोहि माध्यमबाट इन्टरकम टेलिफोनको व्यवस्था गर्नका लागि इन्टरनेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ नागरिक वडापत्रहरू, विभिन्न कार्यक्रमका सूचना, फोटो तथा भिडियो, लाईभ कार्यक्रमहरू प्रदर्शन गर्नका लागि विद्युतीय डिजिटल डिस्प्ले बोर्ड राखिनेछ ।
- ❖ पारदर्शी, छिटो, छरितो र सुरक्षित डाटाबेस साथै पेपरलेस कार्यक्रमका लागि जिन्सी, सिफारिस, योजना, राजश्व, लेखा, लगायतका क्षेत्रहरूमा सफ्टवेयर प्रणाली व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ❖ सूचना प्रविधिमैत्री अध्यापन कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्दै सामुदायिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गर्न नेपाल दुर संचार प्राधिकरणसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र इन्टरनेट सेवाको साथै टेलिफोन लाईन तथा मोवाइल नेटवर्कको क्षमता वृद्धि गर्न सम्बन्धित सेवा प्रदायक संस्थाहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका गतिविधिहरूलाई जनताको घरघरमा पुर्याउने लक्ष्यका साथ रेडियो कार्यक्रम ‘चुलाचुलीको सेरोफेरो’ उत्पादन/प्रशारण एवम् द्वैमासिक मुखपत्र ‘चुलाचुली दर्पण’ प्रकाशन प्रारम्भ गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय स्तरमा सञ्चालित सञ्चार माध्यमहरूको वृत्ति विकासका लागि नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्ड पूरा गर्ने सञ्चार माध्यमहरूलाई लोककल्याणकारी विज्ञापनको व्यवस्था मिलाउँदै लगिनेछ ।
- ❖ नेपालको विभिन्न सञ्चार माध्यममा काम गर्ने चुलाचुली गाउँबासी पत्रकारहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि पत्रकारिता क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ स्वतः प्रकाशनको माध्यमद्वारा आम नागरिकलाई सूचनाको हकको प्रत्याभूत गराइनेछ ।

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको कार्यालय परिसरभित्र रहने गरी एक सेवाग्राही लक्षित सार्वजनिक सार्वजनिक पुस्तकालय स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

(क) वन

- ❖ चुरे क्षेत्रको वनलाई दिगो रूपमा संरक्षण गर्न सो क्षेत्रको वरिपरी बसोबास गर्ने भूमिहीन बासिन्दालाई नदी उकास तथा खोल्सा खोल्सी क्षेत्रमा बाँस लगायतका वन पैदावरमा आधारित व्यावसायिक आय आर्जनका कार्यमा उत्प्रेरित गरी भू-क्षयको दृष्टिले संवेदनशील सो क्षेत्रमा लोपोन्मुख वनस्पती तथा जीवजन्तूको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र जडिबुटी लगायतका वन पैदावरमा आधारित उद्योग स्थापनका लागि सरकारी, निजी, सहकारी र समुदायसँग साझेदारी गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय वातावरण अनुकूलका वन पैदावरहरूको विस्तार र विविधीकरण गरी वातावरण संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै भू-क्षय नियन्त्रण र नदी मुहान तथा किनाराको संरक्षण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको वन क्षेत्रको संरक्षण, पार्क निर्माण तथा वनक्षेत्रसँग सम्बन्धित आय-आर्जनका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न सम्बन्धित निकाय, सरोकारवालासँग आवश्यक सहकार्य नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार तथा स्थानीय सम्बन्धित सङ्घ संस्था र जनसहभागिता मार्फत सार्वजनिक र खुल्ला क्षेत्रहरूमा वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको चुरे (सामुदायिक, सार्वजनिक र निजी) वनलाई संरक्षित वनका रूपमा विकास गर्न र वन अतिक्रमणको कार्यलाई बन्द गर्न कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ डिभिजन वन कार्यालय, सब डिभिजन वन कार्यालय र राष्ट्रपति चुरे तराई मधेस संरक्षण कार्यक्रम समेतको समन्वय र साझेदारीमा चुरे क्षेत्र तथा वन संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ वन अतिक्रमण, अबैध कटानी, वन फडानी, चोरी निकासी, तस्करी तथा वन डढेलो नियन्त्रणका लागि गाउँपालिकाको वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजकको संयोजकत्वमा वडागत उपसमितिहरू मार्फत त्यसलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ निजी वनलाई गाउँपालिकामा दर्ता गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ चुरे सामुदायिक तथा सार्वजनिक वनको काठ, दाउरा र जडिबुटीहरूको उपयोग तथा परिचालनमा गाउँपालिकाले सम्बन्धित निकायको समन्वयमा उपयोग र परिचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको बासस्थान को संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्दै वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अवैध बेचबिखन तथा चोरी निकासीलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ वन पद्वारहरू सालिम्बो, बाबियो, लोक्ता आदीबाट सञ्चालन हुने लघु तथा घरेलु उद्योगलाई प्रवर्धन गरी आयआर्जनको स्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ ।

- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक, सामुदायिक र निजी वनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा गाउँपालिकाको समन्वयमा गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(ख) वातावरण

- ❖ वातावरणमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रवर्धन गर्नका लागि GREEN CHULACHULI नामक अभियान सञ्चालन गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रका फलफूल, बहुवर्षे बिरुवा, घाँसेवाली आदीको नर्सरी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यावसायीहरूलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि गाउँपालिकाले लिने व्यवसाय करमा विशेष छुट दिने नीति लिइने छ ।
- ❖ प्लाष्टिकका झोलाको किनबेचमा प्रतिबन्ध लगाउने गाउँपालिकाको नीतिलाई पूर्णता दिन तथा उपभोक्ता एवम् व्यावसायीहरूलाई विकल्प प्रदान गर्नका लागि गाउँ क्षेत्रमा गैरप्लाष्टिकजन्य झोला उत्पादन गर्न चाहने स्थानीय उद्योगीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्न सम्बन्धित सबै सरोकारवालाहरूलाई परिचालन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ स्वस्थ वातावरण निर्माणका लागि नवीकरणीय उर्जाको स्रोतलाई पहिचान, परिचालन तथा उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका लघु, घरेलु तथा साना उद्योगबाट निस्कने फोहोर तथा धुलो र स्वास्थ्यलाई प्रतिकूल असर गर्ने सबै खाले प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
- ❖ हरित सडक निर्माणको अवधारणालाई अवलम्बन गर्न सडकको क्षेत्राधिकार बाहिरका क्षेत्रमा बिरुवा रोपी आवश्यक संरक्षण गर्ने जिम्मा सम्बन्धित उपभोक्ताहरूलाई दिने नीति लिइने छ ।
- ❖ जैविक विविधता तथा प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण गर्दै सो क्षेत्रबाट प्राप्त लाभको वितरणमा सम्बन्धित क्षेत्रका स्थानीय जनताहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र रहेका ताल, तलैया, पोखरी र सिमसारहरूको संरक्षण र व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरूबाट उत्सर्जन हुने फोहोरको व्यवस्थापनका लागि फोहोर उत्सर्जक स्वयंलाई जिम्मेवार बनाउने नीति लिइनेछ ।
- ❖ फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न सार्वजनिक स्थानहरूमा डस्टविन राख्नका लागि व्यक्ति, संघ संस्था, टोल, सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग साझेदारी गरिनेछ ।

(ग) विपद्

- ❖ प्रकृतिक प्रकोप भुकम्प, महामारी, वाढी पहिरो, आगलागी साथै अन्य महामारी समेतले निम्त्याउन सक्ने असहज अवस्थाको व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- ❖ संभावित खोलानदी कटान र भू-क्षय नियन्त्रण गर्न मौजुदा पहिरो र कटान क्षेत्रलाई बायो इन्जिनियरिङ र स्थानीय प्रविधिमा आधारित चेक ड्याम निर्माण गरी कटान र भू-क्षय नियन्त्रण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका कार्यालय, वडा कार्यालयहरूका साथै गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय, संघसस्था, सहकारी, साना तथा घरेलु उद्योग तथा पसलहरूमा फायर एक्स्टिङ्गुइसर (FIRE EXTINGUISHER) राख्न पहल गरिनेछ । साथै गाउँपालिकामा वारुण यन्त्रको व्यवस्थापनका लागि उचित पहल गरिनेछ ।
- ❖ भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माणमा संलग्न दक्ष अदक्ष निर्माणकर्मीलाई तालिम सञ्चालन गर्न नेपाल भूकम्प प्रविधि समाजसँग आवश्यक समन्वय गरी Mason Training प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिका स्तरीय विपद् प्रतिकार्य योजनाको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ बाढी प्रभावित क्षेत्रका जनताहरूको तत्काल उद्धार गर्नका लागि गाउँपालिकाले उद्धारका आवश्यक सामग्री हरूको व्यवस्था गर्दै उद्धार कार्यमा स्थानीय सरकार, सुरक्षा निकाय, विभिन्न संघ संस्था, उद्योगी व्यवसायी, स्थानीय बासिन्दा, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई तत्काल परिचालन गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन र राहतका लागि विनियोजित विपद् व्यवस्थापन कोषलाई आवश्यकताका आधारमा आपतकालिन सामाजिक सहयोगको रूपमा पनि प्रयोग गरिनेछ ।
- ❖ नदी कटान र भू - क्षयको खतरा हुने स्थानबाट नदीजन्य तथा माटोजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्ने कार्यमा बन्देज लगाइनेछ ।
- ❖ जलधार क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रवर्धन गर्न सम्बन्धित विज्ञहरूको परामर्शमा आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र रहेका बाढी प्रभावित क्षेत्रहरूमा खोलाको दुबै तर्फ निश्चित क्षेत्र तोकी खनजोत गर्न निषेध गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ हात्ती आक्रमणबाट जोगिन बाढी प्रभावित क्षेत्रमा पूर्व सूचना प्रणाली जडान एवम् साइरन, अन्तरस्थानीय तह सूचना प्रणाली वा अन्य उपयुक्त र आवश्यक सामग्रीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ लुकुवा पहिरो लाई नियन्त्रण गर्न राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रमसँग आवश्यक समन्वय गरी उपयुक्त व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाभित्र बग्ने खोलाहरू कमल, बागद्वार, चाँजु, रातेहोली, सुखवा होली, विधुवा, वुकुवा, रतुवा, मावा, दुधे, नुनसरी, खावनाखोला आदीको प्राकृतिक जलप्रवाहलाई व्यवस्थित गरी नदी कटान तथा खोला उकास नियन्त्रण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा सर्पदंश उपचार सेवासहितको विभिन्न प्रकारका विषालु जिवहरूको डसाइको उपचार केन्द्रको स्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

(क) सेवा प्रवाह र सुशासन

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक स्थलहरूमा प्रविधिमैत्री गाउँपालिका बनाउने लक्ष्य अनुरूप Free wifi Zone को नीति लिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सुरक्षा निकायको कार्यलाई सहजीकरण गर्न गाउँपालिकाको स्रोत साधनले भ्याएसम्म आवश्यकता हेरी आवश्यक भौतिक तथा अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा सहकारी संस्था आदिलाई सामाजिक उत्तरदायित्वको दायरामा ल्याइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधालाई चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन विभिन्न सफ्टवेयर प्रणालीसँग आवद्ध गरीनेछ ।
- ❖ सेवा प्रवाहलाई अझ व्यवस्थित, छिटो छरितो र सेवाग्राहीमैत्री बनाउन कर्मचारीहरूमा **रहरले काम गरौं, हाँसेर सेवा गरौं** भन्ने भावनाको विकास गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकालाई सुशासनमैत्री गाउँपालिकाको रूपमा स्थापित गर्नका लागि भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशिलताको नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई अनिवार्य गर्दै चुलाचुली गाउँपालिका र मातहतका कार्यालयबाट सम्पादनहुने कार्यहरूलाई जवाफदेही र पारदर्शी बनाउदै लगिनेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका भित्र इलाका प्रहरीकार्यालय, मालपोत कार्यालय तथा नापी कार्यालयको सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ❖ जनताको गुनासो एवम् सुझाव लिनका लागि मासिक रूपमा **'जनतासँग अध्यक्ष'** कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सुशासनमा जोड दिदैँ सेवा प्रवाहमा विना भेदभाव सवैलाई समान अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, कृषि तथा पशु शाखामा कार्यरत करार कर्मचारीहरूको सेवालार्ई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिइनेछ । करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मुल्याङ्कन गर्दा निजहरूले कार्यविवरण अनुरूपको कार्य नगरेको पाइएमा निजहरूलाई सेवाबाट अलग गराइनेछ ।
- ❖ साविकको स्थानीय निकायमा स्थायी नियुक्ति भई कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवाबाट अवकाश हुँदाका बखत प्रदान गरिने सुविधाका लागि कर्मचारी कल्याण कोषको व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ सरकारी सेवा प्रवाहलाई सहज र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा सिफारिस भई नियुक्ति भएका कर्मचारीहरूमा पदीय दायित्वबोध, जवाफदेहीता तथा व्यावसायिकताको लागि समय समयमा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट सङ्कलन गरिने राजस्वलाई पारदर्शी बनाउन अनलाइन प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- ❖ पदीय जिम्मेवारीको थप महसुस गराउन साथै काममा उत्प्रेरणा प्रदान गर्न उत्कृष्ट कर्मचारी (वडा सचिव, प्राविधिक र अन्य कर्मचारी) उत्कृष्ट उपभोक्ता समिति, उत्कृष्ट पदाधिकारी, उत्कृष्ट शिक्षक शिक्षिका, कक्षा ८, एस्.इ.इ. र कक्षा १२ मा सर्वोत्कृष्ट अड्क ल्याउने छात्रछात्रा साथै गाउँपालिका क्षेत्रबाट अवकास भएका शिक्षक तथा विद्यालयका कर्मचारीहरूलाई जीवनभर गरेको सेवाको सम्मान गर्ने कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा रहेको विधेयक समितिलाई सक्रिय बनाउदै गाउँपालिकामा रहेका विद्यमान कानूनहरूको आवश्यक संसोधन तथा परिमार्जन गर्दै आवश्यक नयाँ नीतिहरूको निर्माण गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने विभिन्न कार्यक्रमहरू सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी सञ्चालन गरिने नीतिलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।
- ❖ गाउँपालिकाका सबै वडामा सुझाव पेटिका, नागरिक बडापत्र, सूचना अधिकारी तथा गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्थामा निरन्तरता रहनेछ ।
- ❖ टोल विकास संस्थाहरूको पुनर्गठन गरी सेवा प्रवाहलाई जनताको घरदैलोसम्म सहजै पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ जनतालाई जनताको घरदैलोमै गएर सेवा दिने उद्देश्य अनुरूप भौगोलिक रूपमा गाउँपालिकाको केन्द्रबाट टाढा रहेको स्थानमा भुक्तानी सहितको घुम्ती सेवा प्रदान गर्ने विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६. विविध

(क) युवा, खेलकुद तथा रोजगारी

- ❖ युवाहरूलाई समाजप्रति उत्तरदायी बनाउन सामाजिक कृयाकलापहरूमा सहभागी गराउने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूलाई स्वरोजगार बन्नका लागि आवश्यक व्यावसायिक तथा प्राविधिक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ युवा उद्यमीहरूलाई सहकारी संस्थाहरूमार्फत सहूलियत ऋण तथा निश्चित अनुदानको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूलाई उद्यमशील बन्न प्रोत्साहन गरिनुका साथै नेपाल सरकारको नीति अनुरूप कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने विकास निर्माणका कार्यक्रमहरू तथा खेलकुद, कला, साहित्य लगायतका क्षेत्रहरूमा युवाहरूलाई सहभागी गराउन नीति तय गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ वडा कार्यालयमार्फत विदेश जाने र फर्की आएका युवाहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी उनीहरूलाई सकेसम्म आफ्नै क्षेत्रमा आत्मनिर्भर र स्वरोजगार बनाउने र उनीहरूले प्राप्त गरेको ज्ञान सिपलाई उपयोग गर्दै गाउँपालिका स्तरीय कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूलाई दुर्व्यसन एवम् कुलत जस्ता सामाजिक विकृतिबाट टाढै राख्न विद्यालयस्तरबाटै विशेष सचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- ❖ युवाहरूलाई कुलत, दुर्व्यसनबाट बचाउन तथा सधैं उर्जाशील र सक्रिय बनाई राख्न सुर्तीजन्य पदार्थ नियन्त्रण, कुलत तथा दुर्व्यसन विरुद्धको अभियान, युवा विकाससँग सम्बन्धित खेलकूद, साहित्य, सङ्गीत, कलाजस्ता विविध क्रियाकलाप सञ्चालनमा सहयोग गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा युवाक्लबको गठन गरी विपद् व्यवस्थापन तथा स्वयंसेवी कार्य र सामाजिक जागरणका अभियानहरूमा युवा परिचालन गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूले वैदेशिक रोजगारीमा जानु पर्ने बाध्यताको अन्त्य गर्न युवाहरूलाई सिपमूलक तालिम प्रदान गरिनेछ । जसको लागि युवा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र रहेका खेलमैदानहरू निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा मापदण्डयुक्त रंगशाला निर्माण गर्दै खेलकुदलाई पर्यटन विकाससँग आवद्ध गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले खेलकुदमा आबद्ध संस्थाहरू एवम् व्यक्ति व्यक्तित्वहरूको पहिचान गरी क्रियाशील गराउदै लानेछ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिकाद्वारा सञ्चालन हुने खेलकुद प्रतियोगिताहरू जस्तै चुलाचुली गोल्डकप, राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता आदिलाई अझ व्यवस्थित गरी निरन्तरता प्रदान गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ खेलकुदलाई व्यावसायिक बनाउन र उत्कृष्टता छनौट गर्न फुटवल र भलिबल खेललाई प्राथकतामा राखी वडागत युवा युवतीहरूलाई छनौटको आधारमा समावेश गराई लिंग सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने खेलकुदमा सहयोग गर्ने व्यक्ति तथा संस्थालाई उच्चतम मूल्याङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ ।
- ❖ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रतियोगितामा पहिलो, दोस्रो र तेस्रो स्थान प्राप्त गर्ने गाउँपालिकाका खेलाडीहरूलाई उचित पुरस्कारसहित सम्मान गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूलाई लागू औषध दुर्व्यवसनीका कारण आउने समस्या र जटिलताको विषयमा सचेत गराउन गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आयोजना हुने खेलकुद प्रतियोगिताहरूमा सचेतनामूलक व्यानर राख्न अनिवार्य गराइनेछ ।
- ❖ बालक्लव र स्काउटको प्रतिभा पहिचान तथा सोबाट अनुशासित र कर्तव्यनिष्ठ नागरिक उत्पादनमा जोड दिन विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ तहगत रूपमा अन्तर विद्यालय, पालिकास्तरीय विभिन्न विधाका खेलकुद कार्यक्रमको आयोजना गरी शिक्षासँगै खेलकुद कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ एक उपयुक्त स्थानको पहिचान गरी कभर्डहल निर्माण गरिनेछ ।
- ❖ राष्ट्रिय युवा नीतिका आधारमा स्थानीय कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ खेलाडी उत्पादन, खेलाडी तथा खेलको स्तर उन्नतिको लागि नियमित प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्ने एवम् प्रशिक्षण र क्लोज क्याम्पहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ खेलकुद विकासको लागि गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी सवलीकरण गरिने छ ।
- ❖ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका र अन्य बेरोजगार युवाहरूलाई उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान

गरी सहूलियतपूर्ण कर्जा प्राप्तिका लागि सहजीकरण गर्दै स्वरोजगार र रोजगारीका थप अवसरहरूको सृजना गरिनेछ ।

- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने युवाहरूको लागि पनि सोहि अनुसारको अभिमुखीकरण तालिम र सचेतना सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरि वैदेशिक रोजगारीमा हुने जोखिम न्युनीकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका तथा बेरोजगार सूचीकृत युवाहरूलाई लक्षित गरी पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना र युवा रोजगारका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र हुने विकास निर्माणका कार्यहरूमा स्थानीय युवाहरूलाई रोजगारीका अवसरमा प्राथमिकतामा राख्न सहजीकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

(ख) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

- ❖ सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्राणाली सुदृढीकरण आयोजना अन्तर्गत आ.व. ०७९।८० मा व्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता शिविर सञ्चालन, व्यक्तिगत घटना दर्ता किताबहरूको डिजिटाइजेसन, वडा कार्यालय तथा सेवा इकाइ व्यवस्थापन लगायतका कार्यहरू सञ्चालन हुनेछ ।
- ❖ बैकसँग समन्वय गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धित व्यक्तिको हातहातमा पुऱ्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण पाउनुपर्ने तर सोको दायरामा नपरेका एकल पुरुषहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी गाउँपालिकाले सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याउने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

(ग) गैर सरकारी संस्था

- ❖ गैर सरकारी संस्थाहरूले आफ्ना कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा गाउँपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक विकास योजना, सहभागितामूलक योजना पद्धतिका आधारमा स्थानीय स्तरबाट माग, छनौट र प्राथमिकीकरण भई आएका आयोजना र कार्यक्रमहरूमध्येबाट गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ गैर सरकारी संस्थाको पारदर्शिता, जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्न सहजीकरण, परिचालन, अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ गैर सरकारी संस्था तथा लघुवित्त संस्थाहरूलाई कानुन बनाई सोही अनुरूप अनुमति लिएर मात्र कार्य गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ सङ्घ संस्था तथा सहकारी संस्थाहरूको दर्ता नवीकरण कानुन बमोजिम अनिवार्य बनाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रमा रोजगारको सिर्जना गर्ने, स्वरोजगारका लागि उत्कृष्ट कार्य गर्ने वा त्यस प्रकारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने सङ्घ संस्था र सहकारी संस्थालाई प्रोत्सहित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकालद्वारा सङ्घ संस्था र सहकारीहरूसँग सहकार्यको माध्यमबाट केही लोककल्याणकारी कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) मठमन्दिर र धार्मिक क्षेत्र

- ❖ ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरूको पहिचान गरी सोको संरक्षण एवम् प्रवर्धन गर्दै धार्मिक पर्यटन स्थलको रूपमा विकास गर्दै अगाडि बढाइने छ ।
- ❖ मठ मन्दिर तथा धार्मिक क्षेत्रहरूमा लागु औषध तथा अखाध्य पेय पदार्थहरूको प्रयोगलाई निरुत्साहित बनाइनेछ ।
- ❖ सम्भावित धार्मिक क्षेत्रहरूको खोजी गरी त्यस्तो धार्मिक स्थल वा क्षेत्रहरूको संरक्षण संवर्द्धन गरिनेछ ।

(ङ) गरिबी निवारण

- ❖ गरिबी निवारण गर्न स्थानीय स्रोत साधनको उपलब्धता र बजारीकरणको पहुँचलाई ध्यान दिदै स्थानीय कच्चा पदार्थ प्रशोधनको व्यावसाय सञ्चालनका लागि गाउँपालिकाले विशेष अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।
- ❖ गरिबी निवारणको निम्ति गरिबसँग विशेषरुपमा कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई विस्तार गर्दै लगिने र उद्यमीहरूले सरल र सहज तरिकाले ऋण प्राप्त गर्ने कार्यमा आवश्यक पहल र समन्वय गरिनेछ ।

(च) भूमि व्यवस्था

- ❖ जमिनको वैज्ञानिक वर्गीकरणका लागि भू-उपयोग नीति तयार गरि सो अनुरूप मूल्य निर्धारण गरिने छ ।
- ❖ जमिनमा महिला तथा किसानको एकल वा संयुक्त स्वामित्व कायम गर्ने तथा संयुक्त लालपुर्जा बनाउने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ लामो समयदेखि समाधान हुन नसकेको भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरूको समस्या समाधान गर्न सङ्घीय सरकारले गठन गरेको राष्ट्रिय भूमि आयोगसँग सहकार्य गरी यथार्थ लगत लिई जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा उपलब्ध गराइनेछ ।
- ❖ गाउँ क्षेत्रमा रहेका पोखरी, जलाशय तथा खानेपानी मुहानहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्दै सदुपयोग गरिने छ ।
- ❖ गाउँ क्षेत्रमा आवासीय जग्गा प्लटिङ्ग र बिक्री वितरणको कार्यलाई नियमन गर्न मापदण्ड तयार गरिनेछ । यस कार्यलाई तत्कालै कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षण गर्न जग्गा सिमाङ्कनको कार्यलाई तदारुकताका साथ अघि बढाइने छ ।
- ❖ चुलाचुली गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मानिसको मृत्यु पश्चात गरिने दाहसंस्कारको लागि प्रत्येक वडामा उपयुक्त स्थानमा समाधि स्थल र गाउँपालिकाको कुनै एक निश्चित स्थानमा घाट निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।

(छ) राजश्व नीति

- ❖ राजश्व परिचालनका लागि करका दर भन्दा दायरा फराकिलो पारी नयाँ आमदानीका स्रोतहरू पहिचान गरी आन्तरीक राजश्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

- ❖ करयोग्य आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरमा ल्याउँदै प्रगतिशील, समन्यायिक, पारदर्शी, व्यावसायमैत्री राजश्व प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको कर प्रशासनलाई करदातामैत्री बनाउन करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ व्यवसायिक कर सङ्कलनका लागि वडा कार्यालयहरूमा व्यावसाय दर्ता गरी व्यावसाय लगत सङ्कलन, व्यावसाय दर्ता अभियान सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको राजश्व चुहावटलाई नियन्त्रण गर्न उपयुक्त व्यवस्था गरी करको दायरामा ल्याउने नीति लिइएको छ ।
- ❖ प्रत्येक वडा कार्यालयमा व्यापार व्यवसायको लगत सङ्कलन, दर्ता र नवीकरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ कुनै पनि व्यवसाय सञ्चालनका लागि भौतिक संरचना निर्माण गर्दा, भैरहेका भौतिक संरचनाको प्रयोग गर्दा तथा भैरहेका संरचनाको परिमार्जन गर्दा गाउँपालिकाले तोकेको मापदण्ड र राजश्व बुझाएर मात्र सञ्चालन गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित होटल, लज, होमस्टे र मदिरा पसलहरूलाई राजश्वको दायरामा ल्याई गाउँपालिकामार्फत सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाभित्र विषादी मुक्त तरकारी तथा फलफूल र अन्य खेतीलाई प्रोत्साहित गर्नुका साथै दुधजन्य र मासुजन्य उत्पादनलाई व्यवसायीकरण गर्नका लागि उत्पादनकर्तालाई राजश्वमा विशेष छुट गरी आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइएको छ ।
- ❖ शून्य प्रविधिमा सञ्चालनमा रहेका घरेलु उद्योग जस्तै घरेलु औजार सामग्री, माटोको भाँडा, खेलौना, मुर्ती, डोरी, पङ्खा, ढाकी, मुडा, डोका, भकारीलगायत ढाका बुनाइ आदि सतप्रतिशत राजश्व छुट दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतलाई सक्षम बनाउनका लागि सहकारी, निजी क्षेत्र तथा सरकारी क्षेत्रबीचमा आवश्यक समन्वय गरी अगाडी बढाइने छ ।
- ❖ राजस्व सुधार योजनाको कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ राजस्व अभिलेख प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाइदै लगिनेछ ।
- ❖ राजस्व शाखाको व्यवस्थापन गर्दै राजस्व प्रशासनको लागि उपयुक्त संगठन निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ तीन पाङ्ग्रे सवारी साधन (अटो, रिक्सा र सिटी सफारी) को दर्ता तथा नवीकरण निश्चित शुल्क असुल गरी वडा कार्यालयले गर्ने र दर्ता भएका तीन पाङ्ग्रे सवारी साधनको स्थानीय पूर्वाधार विकास शुल्क सतप्रतिशत छुट दिने र अन्य चार पाङ्ग्रे माथिका सवारी साधनको हकमा कर निर्धारण गरी स्थानीय पूर्वाधार विकास शुल्क सङ्कलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । निजी सवारी साधनको हकमा सो कर सङ्कलन गरिने छैन ।
- ❖ कृषिजन्य तथा पशुजन्य सामग्रीहरू, वन पैदावारहरू, खानीजन्य पदार्थहरू, नदीजन्य पदार्थहरू आदीको निकासी कर उपयुक्त दररेट कायम गरी आन्तरिक राजश्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

- ❖ नदिजन्य पदार्थको उत्खनन् तथा बिक्री गरी दहत्तर बहत्तर शुल्क सङ्कलन गर्न गाउँपालिकाको आफ्नो क्षेत्रभित्रको नदीहरूमा आफै आय ठेक्का बन्दोवस्त गर्ने र सिमनामा पर्ने नदीहरूको हकमा छिमेकी पालिकाहरूसँग समन्वय गरी आय ठेक्का बन्दोवस्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(ज) न्याय सम्पादन

- ❖ न्याय सम्पादनलाई सर्वसुलभ बनाउनका लागि न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । साथै न्याय सम्पादनमा संलग्न हुने पदाधिकारीहरू तथा मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विपन्न परिवार एवम् घरेलु हिंसा पीडितका लागि न्यायमा पहुँच पुऱ्याउन र उनीहरूलाई न्याय प्रदान गराउन आवश्यक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ घरेलु हिंसाको न्यूनीकरणका लागि कानुनद्वारा निषेध गरिएका अपराधिक क्रियाकलाप हुन नदिन कानुनी सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

(झ) शान्ति सुरक्षा

- ❖ गाउँपालिका कार्यालयको आन्तरिक सुरक्षालाई ध्यानमा राखी आवश्यकता अनुसार नगर प्रहरी सेवाको दरबन्दी कानुन बमोजिम विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ जनताले आफू र आफ्नो सम्पत्ति सुरक्षित रहेको महसुस गर्ने गरी सुरक्षा व्यवस्था बिस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आवश्यक र सम्वेदनशील स्थानहरूमा सुरक्षाको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ हाल चुलाचुली गाउँपालिकामा अवस्थित प्रहरी चौकीको भूगोल र जनसङ्ख्यालाई आधार मानी इलाका प्रहरी कार्यालयको स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल निरन्तर गरिनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक एवम् पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने सिलसिलामा निर्माण स्थल अवरोध गरी सञ्चालित योजना, कार्यक्रममा असर पार्ने वा अवरोध पुऱ्याउने व्यक्ति, समूह आदिलाई कानुनी कारबाहीको लागि सिफारिस गरिने र सम्बन्धित वडा र गाउँपालिकाबाट त्यस्ता व्यक्ति वा समूहलाई दिइने सेवा प्रवाहका सिफारिसहरूमा ६ महिनासम्म रोक लगाउन सकिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ सबै जातजाती, समुदाय, धर्मका रीतिरिवाज, परम्परा, चाडपर्व र उत्सव आदि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा छरछिमेक टोलबस्तीमा ध्वनीको नकरात्मक असर नपर्ने गरी निश्चित समयसीमा भित्र मात्र गर्ने गराउने र निर्धारित समयभन्दा थप समय सञ्चालन गर्नुपर्ने भए गाउँपालिकाबाट पूर्वस्वीकृति लिएर मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।

अन्त्यमा,

चुलाचुली गाउँपालिकाको आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग पुऱ्याउनुहुने गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू तथा कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । माथि उल्लेखित नीतिहरूलाई कार्यान्वयन गर्न

आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम बनाई प्राथमिकताका साथ लागू गर्दै कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रस्तुत गरिएका नीति तथा कार्यक्रम सफल बनाउन सरोकारवाला र आम चुलाचुलीबासी दाजुभाई तथा दिदिबहिनिहरूको रचनात्मक र सकारात्मक सहयोग रहन्छ भन्ने अपेक्षा राखेको छु ।

धन्यवाद

राजेन्द्र केरुङ
अध्यक्ष

मिति २०७९/०३/१०/६